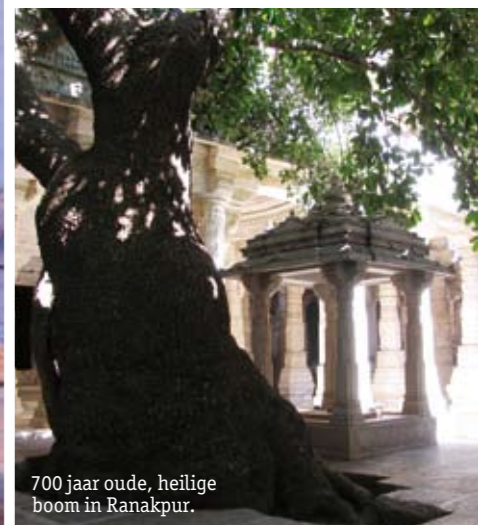


WONDERBAARLIJK Rajasthan

HIER KOMEN OUD EN NIEUW, ARM EN RIJK SAMEN IN EEN BRUISENDE SMELTKROES. DIT IS EEN AANEENSCHAKELING VAN DIEPE INDRUKKEN: GROENE BERGEN EN DROGE VLAKTEN, KLEUREN, GEUREN EN BEVOLKINGSGROEPEN. WELKOM IN RAJASTHAN!

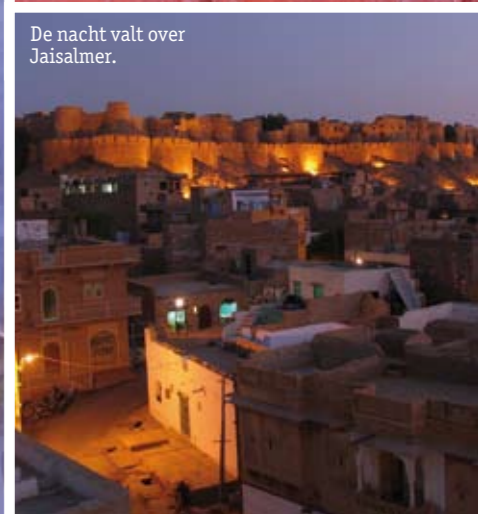
Tekst en beeld: Esther Voet



700 jaar oude, heilige boom in Ranakpur.



De nacht valt over Jaisalmer.





Verkoopster van zilver en stoffen in Jaisalmer.



Zigeunervrouwen brengen een hommage aan god Kali.



Veel huizen in Jodhpur zijn blauw beschilderd; het is de kleur van de hoogste kaste

Met ware doodsverachting loodst de tuktukbestuurder ons door een labyrint van proestende auto's en mede-tuktukkers. De enorme walm die op dit spitsuur over de stad Jaipur ligt, beneemt ons de adem en we ademen – al is het maar voor het idee – door onze sjaals de zure roetlucht in. Jaipur is een enorme handelsstad in het hart van Rajasthan, één van de 29 deelstaten van India en het is uitbundig geschilderd in tinten roze, de kleur van de gastvrijheid. En gastvrij is het, ondanks de enorme luchtvervuiling. Hier gaan oud en nieuw hand in hand. Het prachtige, 16e-eeuwse Amberfort even buiten de stad is een goed voorbeeld van de onvoorstelbare rijkdom waarin de voormalige heersers, de maharadja's van deze Indiase deelstaat leefden. Maar de maharadja's heersen hier al lang niet meer, dat wil zeggen... De eerste minister van deze staat is een bijzondere vrouw, Vasundhara Raje. Vasundhara is een prinses, dochter van de maharadja van Gwalior. Haar doel: Rajasthan te laten opgaan in de vaart der volkeren. Ze is een schoonheid van rond de vijftig die in 2007 van de Verenigde Naties de 'Women Together Award' kreeg uitgereikt: een hoge onderscheiding voor vrouwen die zich inzetten op het gebied van vrede, verzoening, emancipatie, educatie en cultuur.

RECYCLEN VAN WATER

Rajasthan is naast één van de grootste, ook één van de droogste staten van India. Het beschikt over niet meer dan 1% van het beschikbare water in het land. Kortgeleden nog braken er rellen uit onder de armste bewoners omdat ze nergens aan schoon drinkwater konden komen. "Daarom werken we heel hard aan allerlei projecten die te maken hebben met het recyclen van water, opvang van regenwater enzovoort," vertelde Vasundhara tijdens een congres van

het World Economic Water Forum. Daarnaast zette ze een project op waarbij 2500 weversfamilies overstapten op de productie van eco-vriendelijk textiel. Maar in Jaipur, de hoofdstad van Rajasthan, lijkt de ecogedachte heel ver weg. Naast de pracht van de architectuur in en om deze miljoenenstad, is ook de vervuiling en armoede duidelijk zichtbaar. Hoewel India zich in enorm tempo ontwikkelt tot een economische wereldspeler van formaat, heeft de enorme bevolkingsgroei en de armoede tot op de dag van vandaag voor enorm veel Indiërs grote gevolgen. Voor de onderste lagen van de bevolking worden veel projecten opgezet. Projecten die ook door Westerse landen worden geïnitieerd, van microkredieten tot uitwisselingsprojecten, waaraan ook Nederlanders voor kortere of langere tijd deelnemen. Zo vertrekt ook Myrna Oudega binnenkort richting India. Myrna is in het dagelijks leven organisatieadviseur en coach. Een drukke baan, maar dat betekent niet dat ze tijdens haar vakanties op haar lauweren rust.

ÉCHT CONTACT

Al eerder ging ze op werkvakantie naar Guatamala, en deze maand staat eenzelfde 'vakantie' op het programma in India. "Ik ga met I-to-I, een Engelse organisatie die erg veel projecten in India, onder meer in Jaipur, heeft lopen. Je kunt bijvoorbeeld Engelse les aan vrouwen geven, gemeenschapswork doen of werken met kinderen met een achterstand. Deze vorm van reizen vind ik fantastisch. Niet alleen heb ik minder het idee dat ik als een rijke-toerist-met-de-camera-onder-de-arm de winkels kom plunderen, maar ook heb je door deze vorm van reizen écht contact met de lokale bevolking. Je voelt je nuttig, en dat vind ik prettig want luxe op reis gaan naar verre landen geeft mij altijd een wat dubbel

gevoel. Ik wil ook iets teruggeven aan een land dat ik bezoek. Ben ik eenmaal terug in Nederland, dan probeer ik voor het gebied dat ik heb bezocht nog iets extra's te doen in de vorm van bijvoorbeeld fondsenwerving. En op deze manier kom je er het beste achter wat zo'n gemeenschap nodig heeft. Ik houd erg van de kennisuitwisseling die tijdens dit soort reizen plaatsvindt. Het leren van elkaar is volgens mij de enige weg op het gebied van duurzame ontwikkeling."

HET ZALIGE 'NIETS'

De mensen in Rajasthan zijn even kleurrijk als de gewaden die ze dragen. Moderne, beeldschone Indiase vrouwen vormen met oude, verfromfaaide mannetjes, lokkende verkopers en heilige koeien het straatbeeld. Zo komen we Babaji tegen. Babaji is een saddhu, een heilige man. Babaji, er zijn veel saddhu's met dezelfde naam, bezit niet meer dan de lompen aan zijn lijf, een trommeltje met een leesbrilletje en wat kleinigheidjes en het pakje sigaretten dat hij zo nu en dan van reisgidsen krijgt toegestopt. Hij laat ons kennismaken met de wijsheid waar zo veel westerlingen naar verlangen en die hier op zoek gaan naar verlichting. Babaji eet maar één keer per dag: "Meer dan voldoende, een maal dat precies in mijn handpalm past, meer heb ik niet nodig," vindt hij. Hij is een asceet, heeft afscheid genomen van alle materiële zaken. Want volgens Babaji "gaat de wereld ten onder aan het feit dat het nooit genoeg is voor de mens. Dat doet het ego," vertelt hij grinnikend: "Dat ego wil altijd meer, dat kan geen 'stop' zeggen. Maar er is ook een heilig deel dat ieder mens in zich heeft." En Babaji heeft dat heilige deel vergroot, zodat hij zich nu heilige man mag noemen. Babaji leeft in het zalige niets, van seconde tot seconde, helemaal in het hier en nu: "Jullie westerlingen vinden jezelf zo belangrijk



De koe is uitgedost voor een festival.



De ontwikkeling van vrouwen en kinderen heeft veel prioriteit bij de vrouwelijke eerste minister.



Lemen hutjes in de Tharwoestijn, even buiten Jaisalmer.

dat jullie niet door hebben dat je persoonlijkheid er helemaal niet toe doet." Heeft hij nog een tip voor ons? Glimlachend antwoordt hij: "Spreek niet te veel, want dan komen de leugens vanzelf." Er zijn ook wel andere saddhu's die, laten we zeggen, nog niet zo ver zijn als Babaji. Die echt voor een toeristenfoto gaan zitten en voor het knippen van het plaatje nog even checken of hun haar wel goed zit... Rajasthan kent veel sprookjesachtige steden zoals het blauwe Jodhpur, blauw geschilderd omdat dat de kleur is van de Brahmanen, de hoogste Indiase kaste. In Jodhpur wonen er veel. En dan is er Jaisalmer, de stad die aan de rand van de Tharwoestijn ligt. De weg ernaartoe is dor. Lemen huisjes verzinken met hun schutkleur in het landschap. De eentonigheid wordt doorbroken door de gewaden van de vrouwen: gifgroen, knalrood, dieppaars, sprekend roze, helblauw en vlamvend oranje. Jaisalmer zelf lijkt in het late middaglicht als een gouden fantoom uit de vlakte op te rijzen. In de avond worden we getraakteerd op prachtige optredens van danseressen gekleed in het zwart met zilveren en gekleurde bandjes, die voor ons hun slangendans dansen. De slang en de kleur zwart staan symbool voor de godin die ze aanbidden, de bloeddorstige Kali. Dit zijn Kalbeliya's, Indiase zigeuners. Hun dans is een mengeling van Indiase en Arabische invloeden. We laten ons verleiden en dansen vrolijk mee, aangemoedigd door de parelwitte glimlachen van de danseressen.

ALLES IS BEZIELD

We trekken door naar het zuiden. Hier is het landschap groener en bergachtig. In een verlaten vallei staat de 15e-eeuwse Jaintempel van Ranakpur. Een magnifiek bouwwerk, opgetrokken uit marmer met 1444 zuilen waarvan er geen één hetzelfde is. Deze religieuze stroming is 3000 (!) jaar oud. Jains beschouwen alle levende wezens als gelijkwaardig en belijden een ultieme vorm van pacifisme. Je ziet ze met bezempjes de straat schoonvegen zodat ze geen

insecten doodtrappen. Bij de heilige, 700 jaar oude boom in de tempel komt een priester op me af om van alles over zijn geloof te vertellen en me te vertellen wie ik ben. Bij dit soort goedbedoelde adviezen die overal in India, gevraagd of ongevraagd, gegeven worden, is het moeilijk het kaf van het koren te scheiden. Maar hoe dan ook, die Indiërs maken graag contact waarbij de tanden regelmatig bloot gelachen worden. Zoals in Udaipur bij dat oude vrouwtje dat in een paar uur op een stokoude Singer een blouse in elkaar naait. Dochters en kleindochters mogen de machine niet aanraken. Het is háár bezit en een ieder die te dicht in de buurt komt krijgt met een grote grijns een tik op de vingers. En dan is er dat jongetje in Orchha dat trots zijn volledig versierde koe door de straten loodst. De manier waarop hij met het heilige beest communiceert is ontroerend. Onvergetelijk is de beeldschone marktkoopvrouw in Nawalgarh die maar niet kan begrijpen waarom we nu uitgerekend háár op de kiek willen zetten, ze is toch slechts een kardamon verkoopster!?

KOKEN OP KOEIVLAAI

Rajasthan is een fenomenale reisbestemming. Overal zijn internetcafés maar tegelijkertijd worden op het platteland de uitwerpselen van koeien nog gebruikt als brandstof voor vuurtjes waarop het eten wordt gekookt. Alles wordt aanbeden, tot aan ratten in de Karni Mata tempel in Deshnoke toe. Het leven lijkt er, ondanks de spanningen zoals tussen hindoes en islamieten, te verlopen in een sfeer die de meeste gevallen ontspannen te noemen is. Hier wordt het principe van 'live and let live' tot kunst verheven.

Wil je de ervaringen van Myrna volgen?
Kijk op <http://myralo.web-log.nl>
Voor meer informatie over I to I: www.i-to-i.com



Op www.green2.nl vind je uitgebreide informatie over het Indiase kastensysteem en hoe dit de samenleving beïnvloedt.